

Таким чином, дослідження показало, що більшість студентської молоді вважає себе приналежною до певної релігії. Для українського суспільства характерний релігійний плюралізм. Студенти толерантно ставляться до інших віросповідань. Вони визнають, що повинні співіснувати різні вірування. Також можемо сказати, що студентська молодь має недостатньо інформації про основні принципи і канони свого віросповідання. Студенти відвідують храми лише традиційно на великі християнські свята.

Дотримання молоді релігійних обрядів теж свідчить скоріше про ментальну особливість українців. Українська релігійність й сьогодні залишається певною мірою пов'язана із декоративізмом, вона в основному теоретично не заглиблена і теологічно не деталізована. Проте, варто відмітити, що ставлення студентів до релігії змінилося. Сьогодні студенти-економісти позитивно й вільно виражають світоглядні переконання, збагачуються духовно, традиційно відвідуючи релігійні храми.

Література

1. Балабанова Н. В. Соціологія релігії / Н.В. Балабанова // Спеціальні та галузеві соціології: навч. посіб. – 2-е вид. – К., 2007. Розд. 9. – С. 212-238.
2. Вілсон Б. Соціологія релігії / пер. з англ. М. Хорольської. – К.: Вид-во "АКТА", 2002. – 344 с.
3. Рязанова Л. Релігія та релігійність: теоретико-соціологічні проблеми / Л. Рязанова // Культура – суспільство – особистість. – К., 2006. – Лекція 12. – С. 363-389.

УДК 378.011.32:338.124.4

СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Климчук Я. – ст. 2 курсу, гр. ЕППвн-21

Науковий керівник – к.пед.н, доцент Зарішняк І.М

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Як відомо, сучасне суспільство прагне до постійного поліпшення рівня життя, яке може забезпечити тільки стійкий економічний ріст. На сьогоднішній день проблема економічної кризи є актуальною в Україні, адже політичні суперечності та військовий стан на сході України зумовили кризове становище, внаслідок чого знизився рівень життя населення. Складна економічна ситуація призвела до зменшення кількості робочих місць на ринку праці України, заробітної плати та погіршення суспільного спокою в державі.

Суттєво ця проблема вплинула і на молодь, адже саме вона є майбутнім нашої країни. Проте, внаслідок економічної кризи молоді люди не мають змоги реалізувати свої плани на майбутнє щодо навчання та роботи.

Метою даного дослідження є аналіз впливу економічної кризи на життя та добробут молоді, зокрема, студентів ВННІЕ ТНЕУ. Студенти, які навчаються за економічними спеціальностями, можуть не тільки проаналізувати вплив кризи на їхнє життя, а й запропонувати нові ідеї щодо виходу з неї.

Дослідження даної проблеми здійснювалось шляхом анкетування. Об'єктами дослідження стали студенти I-III курсу ВННІЕ ТНЕУ спеціальності «Економіка» віком від 17 до 20 років. Вибірка опитуваних склала 32 особи.

Ми припустили, що вплив економічної кризи на життя студентів є досить суттєвим: найнегативнішим наслідком останньої вони вважають підвищення цін на продукти, промислові товари та послуги, що вплинуло на зниження рівня соціально-матеріального становлення молоді. Молодь прагне змін і звинувачує владу у її неефективній протидії кризовій ситуації у державі.

Аналіз результатів опитування дозволяє констатувати, що на питання «Чи відчутно вплинула на вас та вашу сім'ю економічна криза?» 90% респондентів відповіли ствердно, і лише 10% вважають, що вплив економічної кризи на життя студентів та їх близьких не є досить вагомим.

Наслідки впливу економічної кризи на рівень життя опитаних відображено в рис. 1.

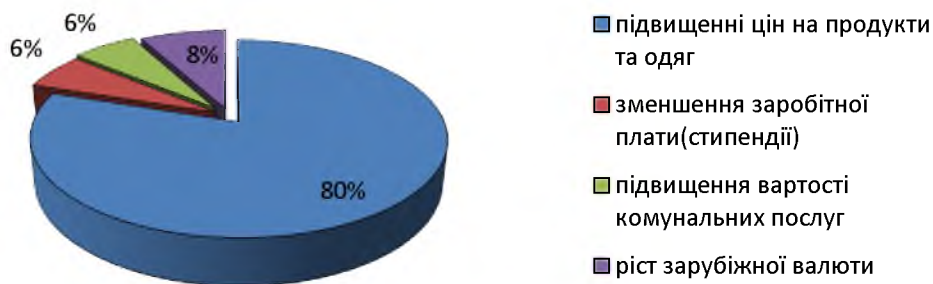

Рис. 1. Наслідки впливу економічної кризи на рівень життя студентів ВННІЕ ТНЕУ

Відповідно даних рис.1. ми можемо зробити висновок, що основним негативним наслідком економічної кризи для студентів ВННІЕ ТНЕУ стало

підвищення цін продукти та одяг (вважають 80% опитуваних), менш важливим, але суттєвим наслідком, стало зменшення заробітної плати

(стипендії) – 6% , підвищення вартості комунальних послуг – 6 %. Також 8% опитаних нами студентів-економістів наслідком економічної кризи вважають ріст зарубіжної валюти, що супроводжується інфляцією, знеціненням національної валюти і, відповідно, зменшує платоспроможність суспільства. Винними у ситуації, що склалася, на думку респондентів, є: 1) парламент (40% респондентів); 2) президент (37% опитаних); 3) народ (13% студентів); 4) немає винного (вважає 10% опитаних).

На думку студентів, щоб вирішити проблему, зумовлену наслідками економічної кризи в Україні, необхідно: по-перше, здійснити реформи в уряді країни (65 % опитаних), по-друге, прискорити вступ країни до ЄС (10 % респондентів), по-третє, здійснити

перехід до повноцінної ринкової економіки (вважає 25 % опитаних нами студентів). Відповіді респондентів засвідчили, що молодь не довіряє існуючій владі в країні та прагне змін. На запитання «Чи дієві реформи влади щодо виходу із кризи?» 90 % студентів відповіли негативно і тільки 10 % довіряють існуючій у країні владі.

Щодо чинників економічної кризи, то серед них 35% опитаних назвали корупцію, 30% студентів вказали на безвідповідальність влади, 29% респондентів причиною кризового стану в Україні вважають слабку фінансово-економічну систему держави і тільки 6 % опитаних відповіли, що кризу спричинили воєнні дії на сході України. Ці данні ми можемо проаналізувати на рис. 2.

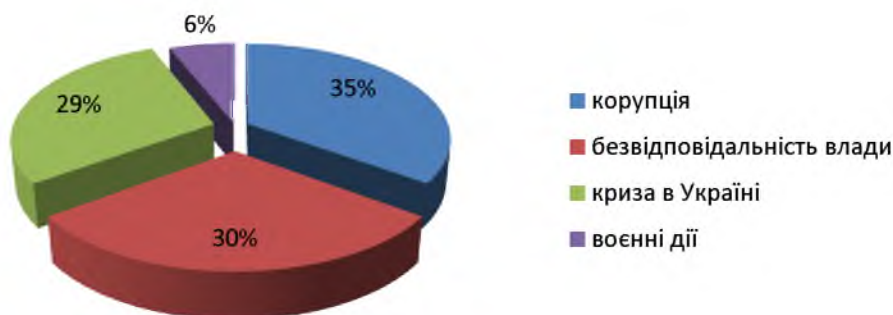

Рис. 2. Чинники економічної кризи

Таким чином, дані нашого дослідження підтверджують, що кризовий стан суттєво вплинув на життя суспільства та молоді зокрема. Знизився рівень добробуту, що спричинило обмеження у дозвіллі та соціально-матеріальному середовищі студентів. У молоді є недовіра до влади та політичної еліти країни. Не зважаючи на суспільні негаразди, молодь прагне до розвитку та самореалізації у рідній країні, до кардинальних змін держави до рівня європейських

країн з розвинутою економікою, що в результаті має привести до високого рівня соціального життя українського суспільства.

На нашу думку, перші кроки щодо вирішення даної проблеми вже діють. Відбулись зміни у законодавстві країни щодо зменшення тиску на малий та середній бізнес, що сприяє створенню нових робочих місць, та у перспективі створення власного бізнесу.

УДК 316.614:378.011.32

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ

Клітна К. – ст. 1 курсу, гр.ОПДвн-11

Науковий керівник – к.пед.н., доцент Зарішняк І.М.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Початковий етап навчання у ВНЗ має особливе значення у процесі розвитку особи майбутнього фахівця, тому тема нашого дослідження є актуальною. Перехід зі школи у вищий навчальний заклад – складний етап в житті молодої людини, оскільки вступ до ВНЗ призводить до значних змін міжособистісних контактів, соціального статусу, життєвих стереотипів. Цей період відбувається індивідуально, іноді навіть з надзвичайним напруженням нервової системи, що є причиною зниження розумової працездатності студентів та пояснює низьку успішність на першому курсі. Проблема адаптації студентів першого курсу до умов навчання у ВНЗ широко обговорюється в наукових публікаціях, оскільки від успішної адаптації першокурсників багато в чому залежить подальший

навчальний процес у ВНЗ, професійне становлення та особистісний розвиток майбутнього фахівця [1].

Проблемі адаптації студентів-першокурсників присвятили праці такі вчені, як Г. Балл, Ф. Березін, Н. Войтович, Н. Жигайло, Н. Кондратова, Т. Кухарева, О. Научитель, Т. Резник, І. Сімаєв, І. Зарішняк та інші.

Метою дослідження було з'ясувати, наскільки легко студенти змогли адаптуватися до студентського життя та що саме вплинуло на пришвидшення чи гальмування цього процесу.

Теоретичну основу дослідження склали теоретичні положення психологів і педагогів щодо адаптації студентів-першокурсників. Адаптація як соціальне явище – це процес включення особистості в нове для неї соціальне середовище, зокрема в колектив, становлення його складовою, активною